

PÉNZÜGYI FOGYASZTÓVÉDELMI KÖZPONT

PÉNZÜGYI NAVIGÁTOR

Amit a
tőzsdéről
tudni kell

Részvények, kötvények, származtatott termékek?
Ismeretlen fogalmak az Ön számára is?

Olvassa el tájékoztatónkat és ismerje meg a tőzsdei
termékeket!

B E F E K T E T É S E K

Milyen kérdésekben segít ez a tájékoztató

Önnek?

Mi a tőzsde?

Milyen tőzsdefajták léteznek?

Mit kell tudni a tőzsdei árfolyamokról?

Milyen termékcsoporthok léteznek a tőzsdén?

Mi a tőzsde?

A tőzsde egy szervezett, koncentrált piac, ahol meghatározott termékekkel, szigorúan előírt szabályok alapján lehet kereskedni. A vételi és eladási ajánlatok, valamint a megkötött ügyletek adatai publikusak.

Milyen tőzsdefajták léteznek?

Terméktípusok szerint kétféle tőzsdét különböztetünk meg. Létezik árutőzsde, ez a fizikai áruk és nemesfémek adásvételének helyszíne és értéktőzsde, amely az értékpapírok adásvételének helyszíne.

Melyek a tőzsdei ügyletek fajtái?

Esedékesség szerint megkülönböztetünk azonnali és határidős ügyleteket.

Az **azonnali, úgynevezett prompt** ügyletek, amelyeknél az ügylet megkötése után néhány nappal mindkét fél teljesíti a kötelezettségét, az értékpapír vagy áru és a pénz gazdát cserél. A **határidős, úgynevezett termin ügyleteknél** azonban a kötelezettség teljesítése időben eltolódik az ügylet megkötéséhez képest. Azaz a csere egy jövőbeni időpontban játszódik le.

Mit kell tudni a tőzsdei árfolyamokról?

A tőzsdei termékeknek árfolyamuk van. Ezeket láthatja a hírekben is. A nyitó árfolyam a napi első megkötött ügylet(ek) árfolyama. A záróárfolyam a napi utolsó megkötött ügylet(ek) árfolyama. Az átlag a napi kötések árfolyamainak forgalommal súlyozott átlaga.

Példa a részvény napi árfolyammozgására

Mi a tőzsdeindex?

A tőzsdén kereskedett - tehát olyan termékek melyeket lehet tőzsdén venni és eladni - főbb értékpapírok árfolyammozgásainak egyik legfontosabb mérőeszköze a tőzsdeindex. Ez az adott tőzsdeindexben szereplő értékpapírok értékének változását mutatja.

A továbbiakban a Budapesti Értéktőzsdére (BÉT) vonatkozó szabályokat vesszük figyelembe.

NE FELEDJE!

A tőzsdei kereskedés a megfelelő ismeretek nélkül rendkívül kockázatos. Mielőtt tőzsdézne, konzultáljon pénzügyi szakemberrel.

Milyen termékcsoportok tartoznak a tőzsdei ügyletekhez?

AZONNALI (PROMPT) ÜGYLETEK

1 Tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok

1.1 Részvények

A részvény vállalati **tulajdonjogot megtestesítő** értékpapír, **vállalatok bocsájtják ki**. Megvásárlásával a befektető **tulajdonjogot szerez** a kibocsátó társaságban.

A BÉT-en **a részvények három különböző kategóriába tartoznak**, melyekben a vállalatoknak eltérő feltételeknek kell megfelelniük:

- **Prémium** kategória
- **Standard** kategória
- **T** kategória

1.2 Befektetési jegyek

A befektetési jegyet **a befektetési alapok bocsájtják ki**. Lényegében egy alapkezelő a

befektetési jegy kibocsátásával a **befektetők megtakarításait gyűjti** össze, befekteti és a teljesítménytől függően a befektetők részeseülnek a **hozamból**. A nyilvánosan kibocsátott befektetési alapok befektetési jegyeinek **másodlagos forgalmazását biztosítja a tőzsde**.

1.3 ETF-ek

Az ETF-ek (Exchange Traded Fund) **indexek vagy egyéb termékek árát követő, nyílt végű befektetési alapok** speciális formája mellyel szintén a tőzsdén kereskednek.

Az ETF megvásárlásával a befektető gyakorlatilag egyetlen tranzakcióval megvásárolhatja az alap által követett indexet.

1.4 Certifikátok /Strukturált termékek/

A certifikátok **értékpapírosított származékos termékek**. Speciális, bankok által kibocsátott eszközök, amelyek bármely **befektetési eszköz osztályra** (értékpapírok, indexek, devizapiaci termékek, árupiaci termékek, származékos ügyletek, melyek bizonyos pénzügyi eszközök árfolyammozgását követik), illetve ezek **tetszőleges kombinációjára létrehozhatók**.

2 Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok

2.1 Állampapírok

A magyar állampapírok **kibocsátója, az Államadósság Kezelő Központ Zrt.** tőzsdére vezeti

a forintban kibocsátott államkötvények és diszkont kincstárjegyek többségét.

2.2 Jelzáloglevelek

2001-től érhetőek el a tőzsdei kereskedésben az **ingatlanra alapított jelzáloggal fedezett hitelpapírok, a jelzáloglevelek**. A tőzsdei termékör **változó és fix kamatozású jelzálogleveleket** egyaránt tartalmaz.

2.3 Vállalati kötvények

A **vállalatok nyilvánosan kibocsátott kötvényeivel** is lehetőség van tőzsdei kereskedésre. A BÉT termékpalettáján nagyvállalatok és pénzügyi intézmények által kibocsátott fix és változó kamatozású kötvények is megtalálhatók.

SZÁRMAZÉKOS ÜGYLETEK

1 Határidős termékek

Határidős kereskedés során egy termékre előre meghatározott mennyiségben és előre meghatározott áron történő jövőbeli vásárlására vagy eladására kötnek szerződést. A határidős piaci ügyleten jellemzően **magas hozamú**, de ezzel együtt igen **magas kockázatú** pozíciót lehet létrehozni.

A határidős piac a **tőkeáttételen keresztül lehetőséget teremt** arra, hogy **kis tőkebefektetéssel nagy értékű pozíciókat mozgasson** a befektető, azonban az esetlegesen többszörös tőkeáttétel miatt a befektetőnek tisztában kell lennie azzal, hogy a befektetett összeg többszörösét is elveszítheti.

2 Opciós termékek

Ez egy olyan lehetőség, melyben az **opció tulajdonosa** később **eldöntheti**, hogy **kíván-e élni a vételi vagy eladási jogával vagy sem**. Az opciós termékek is tőkeáttételes termékek, **kis tőkebefektetéssel nagy értékű pozíciót lehet velük vásárolni**. Éppen ezért az opciók **magas kockázatú** termékek.

AZONNALI ÉS SZÁRMAZÉKOS ÜGYLETEK

1 Árualapú termékek

A BÉT és a Budapesti Árutőzsde 2005. novemberi összeolvadását követően a BÉT-en lehet áru, elsősorban **gabona alapú termékekkel kereskedni**.

1.1 Azonnali termékek

Azonnali gabona termékek

A BÉT **azonnali áru piacán** gabonatermékekkel (kukorica, búza, napraforgó, árpa, stb.) lehet kereskedni, a teljesítés fizikai szállítással történik.

1.2 Határidős termékek

Határidős gabona termékek

A tőzsde **határidős** gabonapiacán **a kalászos gabonafélék és ipari olajos magvak** szabványosított kontraktusainak határidős kereskedése folyik.

1.3 Opciós termékek

Opciós gabona termékek

A legnagyobb forgalmú határidős termékekre (búza, napraforgómag és kukorica) **opciós ügyletek is köthetők**.

2 BÉTa piac

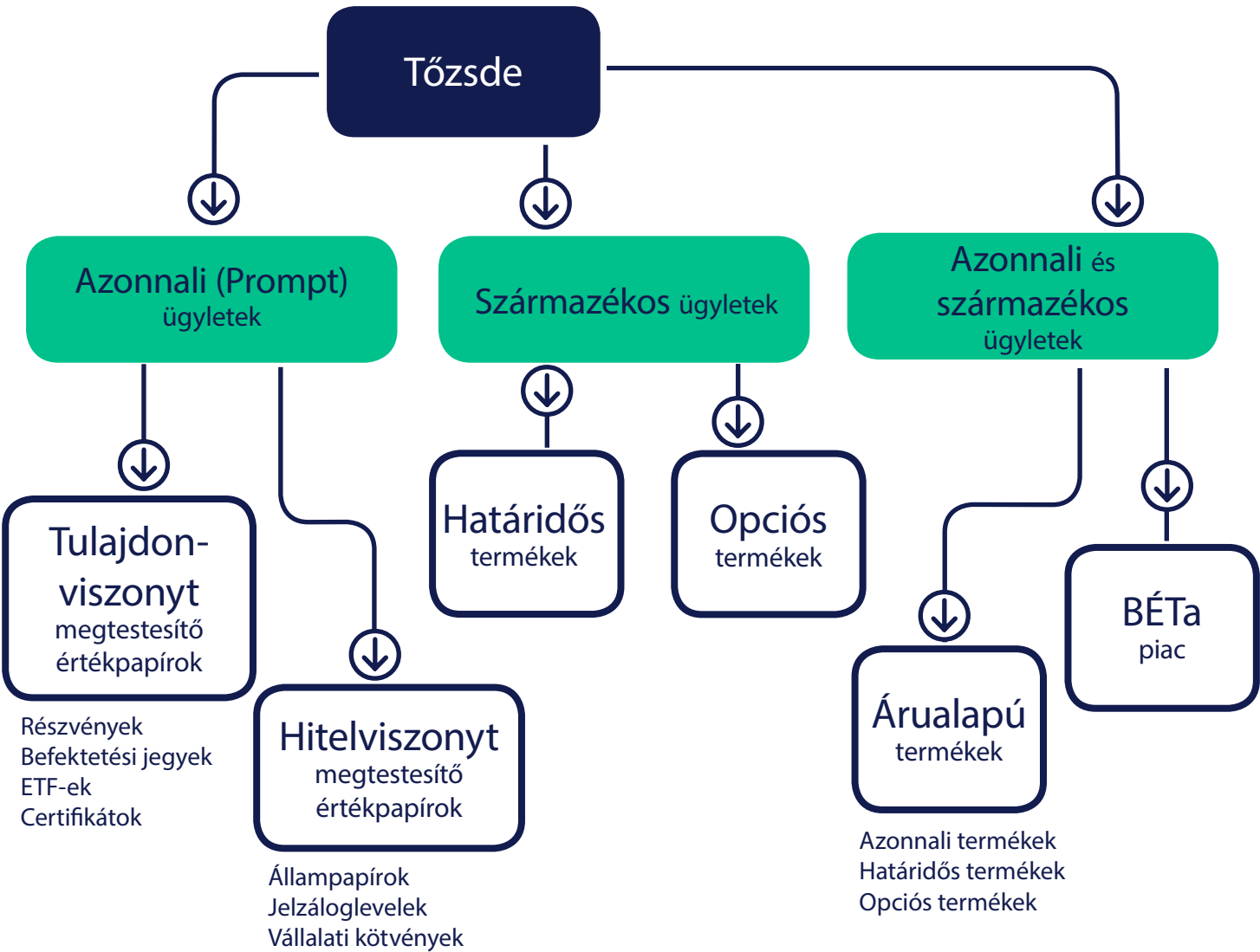
A **BÉTa piacon külföldi részvényekkel** lehet biztonságosan, egyszerűen, kényelmesen és kedvező költségek mellett **kereskedni forintban**. A BÉTa piacon megvásárolt részvény teljesen **megegyezik a külföldi tőzsdéken jegyzett részvényekkel**, tehát az értékpapírok azonosítására szolgáló kód (ISIN kód) is azonos. A kereskedés **forintban zajlik**, így devizaátváltási költségek nélkül biztosít hozzáférést számos európai nagyvállalat külföldi pénznyomában kibocsátott részvényeihez. A kereskedést árjegyző támogatja, aki a vételi és eladási oldalon folyamatosan árat jegyez a kereskedési igényeknek megfelelő mennyiségben szabályozott árkülönbözet (spread: az eladási és a vételi árfolyam különbsége) mellett.

NE FELEDJE!

A tőzsdei ügyletkötésre, kereskedési szabályokra vonatkozó részletes információért látogasson el a BÉT honlapjára www.bet.hu.

Befektetésekkel kapcsolatban további információt talál a Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központ www.mnb.hu/fogyasztovedelem oldalán kisfilmek és tájékoztatók formájában.

Kézirat lezárva: 2016. április

PÉNZÜGYI FOGYASZTÓVÉDELMI KÖZPONT

PÉNZÜGYI NAVIGÁTOR

MNB Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központ

Cím: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39.

Levélcím: 1534 Budapest BKKP Pf.: 777.

Telefon: +36-80 203-776

E-mail: ugyfelszolgalat@mnk.hu

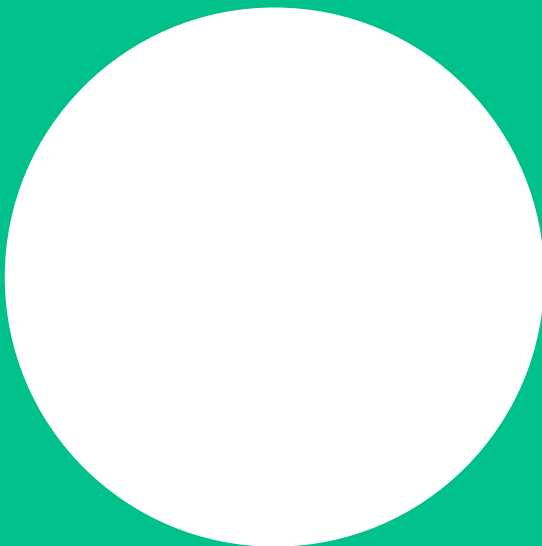
Honlap: www.mnk.hu/penzugyinatigatort

Budapesti Értéktőzsde Zrt.

Levélcím: 1364 Budapest Pf.: 24.

Telefon: +36-1 429-6857 E-mail: info@bse.hu

Honlap: www.bet.hu

B E F E K T E T É S E K